Het schrift in de voering

Deqa wil het bedrag van haar moeders ronde op papier, haar tante wil haar de vijvers geven.

Inhoudsopgave

1. Zes paar handen en een kerstdorp
2. Wat de kortingsbak opbrengt
3. Mehari rekent in potjes
4. Op de laadkant, uit het zicht van de kassa
5. De kas gaat rond
6. Februari, en niemand die iets vraagt
7. Een aanbod dat geen aanbod heet
8. Serre drie moet leeg
9. De hal komt binnen
10. Wie het wist, en hoelang al
11. Achttienhonderd potjes zoeken een eigenaar
12. Voorjaarsmarkt

Hoofdstuk 1- Zes paar handen en een kerstdorp

De slee kwam niet door de schuifdeur. Vorig jaar was hij in drie delen naar binnen gekomen, zei Ramon, runners los, bak los, en nu zat hij in één stuk tussen de rubbers geklemd met zijn neus omhoog, en de deur sprong elke zeven seconden open en schoof weer dicht tegen zijn achterkant.
"Optillen en terug," zei Jolanda.
"Er zitten bouten onder. Dertien."
"We hebben geen dertien."
"Dan hebben we een probleem van dertien," zei Ramon, en ging op de bak zitten.
Deqa had zes elfjes in noppenfolie en het zevende op haar knie. Als je ze bij het middel optilde ging de arm met de hamer op en neer en zei een luidspreker in de rug iets wat op kerst eindigde. De batterijen zaten achter een lipje met een kruiskopschroef erin, en in de hele hal was geen schroevendraaier, dus in de doos naast haar begon er om de minuut een opnieuw, gedempt, door drie lagen folie heen.
Boven de kassa's zong voor de derde keer dat uur een vrouw over sneeuw. Niemand wist het wachtwoord van de muziek.
Door de schuifdeur kwam zeven graden naar binnen en de lucht van natte pallets. Dertig meter verder, onder de warmtelampen bij de hangpotten, stond de thermometer op achtentwintig. Daartussen lag de hoofdgang met de verlichting erboven: tweehonderd meter sterren, kegels, drie engelen van ijzerdraad met een lamp in hun buik, alles aan, om half acht 's ochtends.

Wicher Bussink kwam de gang in met zes bekers in een kartonnen bakje. Drie zonder deksel.
"Koffie," zei hij, en zette het bakje op de pallet met retour.
"Melk?" zei Brian.
"In de kantine." Wicher tilde twee dozen van die pallet af en zette ze op de pallet ernaast. "Dit is zolder. Dat is retour. Als dat door elkaar gaat staat het in oktober nog hier."
Jolanda stond met haar hoofd achterover en haar beker tegen haar kin. "Wanneer gaat dat licht eruit?"
"Na de markt."
"Welke markt."
"De voorjaarsmarkt. Eind maart." Wicher dronk. "De ladderploeg heeft tot dan geen man vrij. Het hangt hoog, het doet niemand wat."
"Tot maart," zei Jolanda.
"Dan laten we het dorp ook staan," zei Brian.
"Het dorp gaat vandaag weg." Wicher pakte een elfje van de stapel, hield het bij het middel, keek hoe de arm omhoogkwam en zette het ondersteboven terug. Toen liep hij naar de schuifdeur, draaide zich om bij de slee en zei dat hij de bak eraf zou halen als er na negen uur niemand aan de potgrond stond.
Faduma Hirsi kwam van de vijvers de gang in met haar mouwen boven de elleboog opgerold en een natte baan over haar heup waar ze iets had gedragen. Bij de slee bleef ze staan zonder ernaar te kijken.
"Deqa."
"Ja, habo."
"Jij komt bij mij. Hangpotten."
"Ze staat tot twaalf uur op afbouw," zei Jolanda. "Zo is het doorgegeven."

"Ze staat op mijn afdeling." Faduma keek de gang in, naar de rug van Wicher bij de deur, en toen weer naar Jolanda. "Om twaalf uur is dat dorp weg. Dat haal je met vijf."
"Met vijf en een slee," zei Jolanda.
Deqa legde het elfje in de doos, boven op de andere. Ze pakte haar jas van de stapel folie, trok hem aan in plaats van hem over haar arm te leggen, en liep achter haar tante aan de gang in.
Bij de bollenkar werd het warmer. Bij de kortingsbakken warmer. Onder de lampen bij de hangpotten sloeg het dicht: achtentwintig graden, vochtige turf, en de zoete lucht van drie karren primula's in een roze dat geen plant in januari uit zichzelf maakt.
"De bruine eruit," zei Faduma. Ze zette twee vingers bij een steel, draaide, en liet de verlepte bloem in haar schortzak vallen. "Draaien, niet trekken, anders komt het hart mee. En niet op de vloer, want dan loopt iemand erin."
Deqa draaide er een los. Het steeltje gaf mee met een kraakje en bleef heel.
"De potten gaan aan de rail. De voorste rail eerst, daar lopen de mensen."
"Hoeveel potten."
"Zeven karren." Faduma veegde haar handen af aan haar heupen, over de natte baan. "Je moeder zei dat je nachten draait."
"Duiven. Vier nachten."
"En dan hier."
"En dan hier."
"Dat is te veel voor een mens." Ze pakte een pot op, hield hem schuin onder de lamp, draaide hem rond en

zette hem terug op de kar met de volle kant naar de gang. "Haal die jas uit, je gaat erin koken."
"Straks."
"Er hangt een haak bij het kantoortje."
"Dat weet ik."
Faduma bleef nog twee tellen staan. Toen pakte ze de lege kar bij de beugel en reed hem terug de gang in, en bij de kortingsbakken draaide ze zich om en riep dat de bruine er ook aan de achterkant uit moesten, want mensen kijken aan de achterkant.
Deqa haakte de eerste pot aan de voorste rail. Water van de ochtendbeurt liep uit de bodem over haar duim in haar mouw en zakte door naar haar elleboog. Onder de jas stond haar rug nat. Ze haakte de tweede pot aan, en de derde, en duwde tussendoor met twee vingers door de voering de hoek van het schrift terug op zijn plek, tegen haar rib.
Verderop in de gang begon in de doos weer iets over kerst.
Om kwart voor elf stond de motor uit en lag het schrift open op het stuur. Haar telefoon had ze met de zaklamp aan onder de spiegel geklemd; het licht viel schuin over de bladzij, zodat de regels aan de bovenkant een schaduw hadden.
Vierentwintig namen in het handschrift van haar moeder, in de spelling die Amran zelf had bedacht. Drie pennen: blauw tot de elfde naam, daarna zwart, de laatste vier weer blauw. Rechts de bedragen, netjes onder elkaar, met een lijn eronder en het totaal in cijfers en daarachter tussen haakjes in letters. Bij de zestiende naam was iemand doorgestreept en een regel lager opnieuw opgeschreven.
Amran stond op elf.

Deqa legde haar bankkaart langs de kolom en trok met de balpen een lijn aan de buitenkant, van de eerste naam tot onder het totaal. In de nieuwe kolom schreef ze één getal, op de hoogte van haar moeders naam: 6.300. Daaronder, kleiner, de vierentwintigste.
Boven het dak van de hal stond de verlichting van de gang nog aan. Het licht lag oranje op het natte deksel van de glasbak en op de spiegel van de auto ernaast.
Ze zette de punt van de pen op de drie en drukte. De bal zakte door het papier en kwam in de bladzij eronder. Ze deed het nog een keer, op hetzelfde gaatje.
"Haren," zei Faduma. "Altijd haren."
Ze had de pomp open op een handdoek op de balie, het rotorhuis eraf, en twee vingers in de opening. Wat eruit kwam legde ze naast zich op het natte hout: een pluk haar met wit slijm eraan, twee slakkenhuisjes, een hoekje plastic van een etiket. Achter haar stond de pompenwand aan: twaalf vitrines met glazen schotten, waterstralen van verschillende dikte, en daarboven de spotjes die het water wit maakten.
"In februari gaat de kas naar Zahra. Dat is in november besloten, met handen omhoog, iedereen was het eens. Zij heeft die keuken van haar nog niet af."
Deqa zette met de prijstang stickers op de kartons van de filterpompen. Elke vijfde kwam er scheef uit en moest met een nagel van de rol.
"En Sahra legt in op de achtste. Elke maand de achtste, nooit de eerste." Faduma trok haar hand uit de opening, bekeek wat eraan hing en veegde het aan de rand van de bak af. "Ik zeg er niets van. Haar man zit thuis sinds de zomer."
"Hm."

"Maar de vrouwen rekenen mee, die rekenen altijd mee." Ze stak haar arm tot boven de elleboog in het water van de bak en kwam met de tweede pomp boven. Het snoer hing door en druppelde over de rand. "Je moeder moet donderdag naar Velp. Die knie. Ze zegt dat ze de bus neemt."
"Ik breng haar."
"Je draait die nacht."
"Ik breng haar."
Faduma hield de pomp schuin en liet het water eruit lopen op de handdoek. "Met de bus is twee keer overstappen. In Arnhem bij dat hok waar het altijd waait."
"Ze gaat niet met de bus."
"Nee." Faduma schoof met de zijkant van haar hand een laag voer van het wateroppervlak naar de overloop. Er kwam een vis omhoog, en toen nog twee, en ze tikte met haar knokkel tegen de rand tot ze weer naar beneden gingen. "De ronde die nu loopt is vol. Daarna begint er een nieuwe, in juni. Vijftig per maand, of vijfentwintig, dat mag ook, dan sta je verder achteraan."
"Ik heb nachten."
"Daarom juist. Wie nachten draait moet ergens iets hebben staan, anders gaat het weg aan niets." Ze draaide de rotor met haar duim rond en hield hem stil. "Heb je dat schrift nog?"
De prijstang klikte. "Deze prijzen zijn van 2022," zei Deqa.
"Dat kan."
"Hier staat negenentachtig, en in het schap staat honderdnegen."
"Dan doe je honderdnegen." Faduma zette de pomp neer. "Zij schreef altijd met twee pennen, je moeder.